

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรือนไทดำในจังหวัดเพชรบุรี โดยการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยในเรื่อง ประวัติความเป็นมา และทำการสำรวจภาคสนามทางกายภาพของเรือนไทดำใน ตำบลหนองปร่ง อำเภอเขาย้อย จำนวน 8 หลัง อันประกอบด้วย

- เรือนหลังที่ 1: เรือนนายประยูร เกษมสงคราม
- เรือนหลังที่ 2: เรือนนายหลา ยืนเยี่ยม
- เรือนหลังที่ 3: เรือนนายเรียม พรมเลียม
- เรือนหลังที่ 4: เรือนชัย ยืนเยี่ยม
- เรือนหลังที่ 5: เรือนนายปี จำปาทอง
- เรือนหลังที่ 6: เรือนนายแดง คุ่มมี
- เรือนหลังที่ 7: เรือนนายสังเวียน แซ่มชัย
- เรือนหลังที่ 8: เรือนนางล้วน แคมวงศ์

การสำรวจทางภาคสนามทางกายภาพได้ทำการสำรวจตัวเรือนไทดำ รั้ววัดพร้อม กับสัมภาษณ์เจ้าของเรือน ทั้ง 8 หลัง และผู้รู้ในท้องถิ่นจำนวน 1 คน และนำมาเขียนแบบสถาปัตยกรรมผังพื้นที่ชั้นบน และรูปด้านโดยคัดเลือกกรณีศึกษาที่มีลักษณะเรือนไทดำพื้นถิ่นในปัจจุบันที่มีอายุเรือนไม่ต่ำกว่า 40 ปี เพื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับเรือนไทดำแบบดั้งเดิมสิบสองจุไท และวิเคราะห์

การวิเคราะห์รายละเอียดทางด้านกายภาพจากการเปรียบเทียบลักษณะองค์ประกอบทางกายภาพของเรือนไทดำสามารถจัดทำตารางเปรียบเทียบความเหมือนความต่าง เพื่อวิเคราะห์ และให้รายละเอียดเนื้อหาของการศึกษาเกี่ยวกับ

- (1) ลักษณะของเรือน
- (2) การขยายเรือน
- (3) การวางทิศทางอาคาร
- (4) ผังพื้นที่ใช้สอยภายในเรือน
- (5) ครัว

- (6) ห้องผีเรือน
- (7) ส่วนนอน
- (8) เสาผีเรือน
- (9) เสาเอก
- (10) บันได
- (11) ยุ้งข้าว
- (12) หลังคา
- (13) พื้น
- (14) ฝาผนัง

นำผลการจำแนกข้อมูลจากการสำรวจทางกายภาพมาวิเคราะห์ความเหมือนและความต่าง โดยทำการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์ในส่วนวิถีชีวิต ความเชื่อ ประเพณี ที่ยังคงยึดถือเกี่ยวกับความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงในลักษณะทางกายภาพของเรือนไทดำปัจจุบัน

ในการศึกษาวิเคราะห์ตามกระบวนการดังกล่าวข้างต้น ได้บทสรุปในการศึกษาซึ่งจะแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ คือ

- 6.1 ลักษณะเฉพาะของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในเรือนไทดำ
- 6.2 พัฒนาการของเรือนไทดำ
- 6.3 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวเรือน และวิถีชีวิตของชาวไทดำปัจจุบัน
- 6.4 คุณลักษณะทางสถาปัตยกรรมเรือนพื้นถิ่นไทดำ
- 6.5 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

6.1 ลักษณะเฉพาะของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในเรือนไทดำ

คุณลักษณะของสถาปัตยกรรมสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของเรือนพื้นถิ่นไทดำ คือ การสร้างปฏิสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับสภาพแวดล้อมเพื่อรักษาสภาวะน่าสบายให้คงอยู่ในตัวเรือน โดยสามารถแยกพิจารณาได้ ดังนี้

- 1) ตัวเรือนไทดำจะเน้นการระบายความร้อนและลดความชื้นของตัวเรือนด้วยการปรับพื้นที่รอบบ้านให้โล่งเตียน ยกใต้ถุนสูง และใช้ผนังโปร่งซึ่งทำจากวัสดุภายในท้องถิ่น และยังคงความโปร่งโล่งภายในตัวเรือนด้วยการไม่กั้นผนังห้อง หรือจะกั้นเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ซึ่งทั้งหมดนี้เพื่อให้ลมสามารถ

พัดเอาความร้อน และความชื้นออกจากตัวเรือนให้มากที่สุด มีชายคาทอดยาวเพื่อป้องกันแสงแดด เข้ามาในส่วน และเปิดโล่งในส่วนชานแดดเนื่องจากมีความต้องการใช้เพื่อตากผ้าและซักล้างต่าง ๆ มีการแบ่งระดับระหว่างพื้นที่ชาน และตัวบ้านเพื่อปรับสภาพการรับรู้ของผู้มาเยี่ยมเยือน และยังช่วย ระบายอากาศร้อนลงสู่ใต้ถุนเรือน ซึ่งจะเห็นว่าลักษณะเด่นในเรือนไทดำมีสถาปัตยกรรมขนาดเล็ก ที่มีรูปทรง พื้นที่ใช้สอย และสัดส่วนอันเกิดขึ้นจากการตอบสนองปัจจัยพื้นฐานและลักษณะสังคมของ ชาวไทดำ ซึ่งได้ผนวกกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอยู่สบายภายในอาคาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การระบายอากาศภายในอาคาร เทคโนโลยีการก่อสร้างพื้นดิน การเลือกใช้วัสดุก่อสร้าง ซึ่งล้วนเป็น ปัจจัยที่ช่วยลดความร้อนภายในอาคารทั้งสิ้น

2) ความเกี่ยวเนื่องด้วยวัฒนธรรม และความเชื่อโดยเฉพาะความเชื่อในเรื่องผีบรรพบุรุษ มีผลอย่างชัดเจนต่อการแบ่งพื้นที่ใช้สอยของเรือน รวมถึงความเชื่อที่ว่าเพศชายอยู่สูงกว่าเพศหญิง ทำให้ เกิดการแบ่งแยกพื้นที่การใช้สอยโดยฝ่ายชายได้ด้านหน้า (กว๊าน) และพื้นที่ด้านหลัง (ชาน) จะเป็นพื้นที่ ของฝ่ายหญิงและคนในตระกูลเดียวกัน

3) ระบบเศรษฐกิจ ซึ่งชาวไทดำเป็นพวกเกษตรกรรมซึ่งแสดงออกให้เห็นทางสถาปัตยกรรม ยิ่งข้าวที่เป็นสิ่งจำเป็นที่จะขาดเสียมิได้สำหรับเรือนไทดำ อีกทั้งเนื่องด้วยลักษณะการทำเกษตรกรรม ที่ต้องการแรงงานในการทำนา และเก็บเกี่ยวก่อให้เกิดวัฒนธรรมการ “อาสา” ซึ่งฝ่ายชายที่จะแต่งงาน ต้องอาสาช่วยงานทดแทนบุญคุณ และนอนที่กว๊านในช่วงอาสา เป็นต้น

6.2 พัฒนาการของเรือนไทดำ

ปัจจุบันเรือนพื้นดินไทดำมีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ตั้งแต่ระดับผังหมู่บ้าน จนถึงตัวเรือน ในระดับหมู่บ้านจะเห็นว่ามีการทำถนนคอนกรีตเพื่อความสะดวกสบาย ในการคมนาคมระหว่างชาวบ้าน แต่แม้ว่าจะมีถนนที่คดเคี้ยวไปมาเกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน แต่ปรากฏว่า ความเชื่อในเรื่องทิศทางการวางเรือนขวางตะวันยังคงมีอยู่ให้เห็นแทบจะทุกเรือน ในระดับตัวเรือน พบว่ามีการต่อเติมเรือนในลักษณะที่ต่างออกไปจากสิบสองจุไทคือมิได้ต่อเติมเป็นเรือนหลายห้อง ในการขยายครอบครัว แต่เป็นการต่อเติมเรือนเพื่อความต้องการความสะดวกสบายในการใช้สอย พื้นที่ซึ่งด้วยปัจจัยทางด้านวัสดุก่อสร้างทำให้การขยายเรือนสามารถทำได้ง่ายโดยไม่ต้องขยายออก ทางยาวเนื่องจากกลัวว่าวัสดุหลังคาจะรั่วซึมได้ง่ายเหมือนแต่ก่อน ซึ่งสิ่งนี้เองทำให้ลักษณะรูปทรงมวลรวม ของเรือนต่างจากแต่ก่อนอย่างเห็นได้ชัด แต่ยังคงลักษณะเรือนที่ยกพื้นสูงเพื่อการระบายอากาศ และป้องกัน ความชื้น แต่สิ่งที่น่าสนใจจะสูญหายไป คือ ลักษณะการใช้สอยบางประการเช่นพื้นที่ส่วนกว๊าน เนื่องจาก

ปัจจุบันการเปิดรับวัฒนธรรมไทยสยามมากขึ้นทำให้สถานภาพของเพศชาย และเพศหญิง มีความเท่าเทียมกันมากขึ้น การแบ่งแยกพื้นที่ระหว่างชายและหญิงจึงค่อย ๆ หายไป อีกทั้งปัจจุบันไม่มีการทำอาสาเพื่อทดแทนบุญคุณ พื้นที่ส่วนกว้างจึงหมดความสำคัญลง อีกส่วนหนึ่งซึ่งเห็นได้ชัดคือ คริวไฟ ถูกแยกออกมาจากพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนเนื่องจากลักษณะการใช้สอยที่เปลี่ยนไป ภูมิปัญญาที่สำคัญอีกอย่างที่กำลังจะสูญหายไปคือเทคนิคการก่อสร้างเรือนแบบเรือนเครื่องผูก เนื่องด้วยปัจจุบันเทคโนโลยีทางด้านการก่อสร้าง และวัสดุอุตสาหกรรมสมัยใหม่ จึงทำให้ช่างฝีมือที่ชำนาญการสร้างเรือนแบบดั้งเดิมลดน้อยลงตามไปด้วย การเรือนที่ยึดด้วยการเข้าลิ้ม ถูกปรับเปลี่ยนไปใช้ตะปูในการยึดโครงสร้างในแต่ละส่วน แต่อย่างไรก็ตามจากการสำรวจพบว่าเรือนไทดำในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังคงเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมอยู่ถึงแม้ว่าจะมีการปรับเปลี่ยนบางประการเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการใช้ชีวิตในปัจจุบัน เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากชาวไทดำยังคงความเชื่อในการนับถือผี และยังคงชนบประเพณีแบบดั้งเดิม ซึ่งอาจเรียกได้ว่าชาวไทดำมีวัฒนธรรมแข็ง ซึ่งมีบทบาทอย่างมากต่อการดำรงชีวิต และลักษณะสถาปัตยกรรมซึ่งจะเห็นได้จากผังพื้นเรือนที่ยังคงบทบาทของการนับถือผีบรรพบุรุษ ไม่ว่าจะเป็นห้องผีเรือน (กะลือห้อง) เสาดผีเรือน เสาดอก ที่ดำรงอยู่ในทุกตัวเรือน แต่ในทางกลับกันความสำคัญของเรือนยุงข้าว ค่อย ๆ หมดความสำคัญลงไปเนื่องจากรูปแบบของการทำเกษตรกรรมเปลี่ยนไป เทคโนโลยีในการเก็บเกี่ยวและนวดข้าว รวมถึงการขนส่งไปยังโรงสีมีความสะดวกสบาย จึงทำให้ปัจจุบันเรือนยุงข้าวถูกปล่อยให้ทิ้งร้างมิได้มีการใช้งาน และเมื่อมีการปลูกสร้างเรือนใหม่ ก็มิได้มีการสร้างยุงข้าวอีกต่อไป

6.3 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวเรือน และวิถีชีวิตของชาวไทดำปัจจุบัน

1) ความเชื่อนั้นถือเป็นอุปายหรือภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในลักษณะหนึ่ง เพราะฉะนั้นจะพบว่าความเชื่อในการปลูกเรือนของชาวไทดำ เช่น การวางทิศทางเรือน จำนวนชั้นบันได ทิศหัวนอน ทิศตีนนอน และตำแหน่งยุงข้าว เมื่อวิเคราะห์ด้วยหลักเหตุผลและหลักการทางวิทยาศาสตร์แล้วจะพบว่ากำหนัดสิ่งเหล่านี้ด้วยความเชื่อนั้นล้วนมากับลักษณะของการอยู่สบาย ความคล่องตัวในการใช้พื้นที่ใช้สอยภายในเรือน สุขอนามัยล้วนมีความเกี่ยวเนื่องกันทั้งสิ้น เช่น ชาวไทดำมีความเชื่อในการสร้างเรือนในทิศขวางตะวัน ซึ่งจากการวิเคราะห์รูปทรงลักษณะของเรือน ช่องเปิด และทิศทางลมต่าง ๆ ล้วนมีความสัมพันธ์กัน

2) สำหรับความเชื่อ และประเพณีเนื่องชีวิตที่เกี่ยวข้องกับเรือนนั้นล้วนมีผลอย่างมากต่อรูปแบบผังพื้นเรือน ประเพณีตั้งแต่เกิด จนถึงตายล้วนแต่เป็นพิธีกรรมที่ประกอบบนเรือน ญาติพี่น้อง

และเพื่อนบ้านต่างเข้ามาเยียนดั่งจะสะท้อนได้จากผังพื้นเรือนที่เป็นห้องโถงโล่งกว้างหนึ่งเพื่อใช้ต้อนรับแขกจำนวนมาก และใช้ในการประกอบพิธีเนื่องชีวิตต่าง ๆ

6.4 คุณลักษณะทางสถาปัตยกรรมเรือนพื้นถิ่นไทดำ

การสรุปคุณลักษณะทางสถาปัตยกรรมเรือนพื้นถิ่นไทดำได้นั้นต้องพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของเรือนไทดำเป็นหลัก โดยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นมีแนวโน้มของลักษณะทางกายภาพของเรือน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะทางกายภาพที่ยังคงรูปแบบเดิม และลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างไปจากเดิม โดยมีรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1) ลักษณะทางกายภาพที่ยังคงรูปแบบเดิม

- (1) การปลูกเรือนขวางตะวัน
- (2) การสร้างเรือนยกเสาสูง
- (3) ชานแดด
- (4) เสาผีเรือน และห้องผีเรือน
- (5) การเจาะรูที่ผนังเรือน
- (6) บันไดเป็นเลขมงคล 7 หรือ 9 ขั้น
- (7) ลักษณะยุงข้าว
- (8) ผนังไม้ฟากไม้ไผ่ หรือผนังโปรง

2) ลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างไปจากเดิม

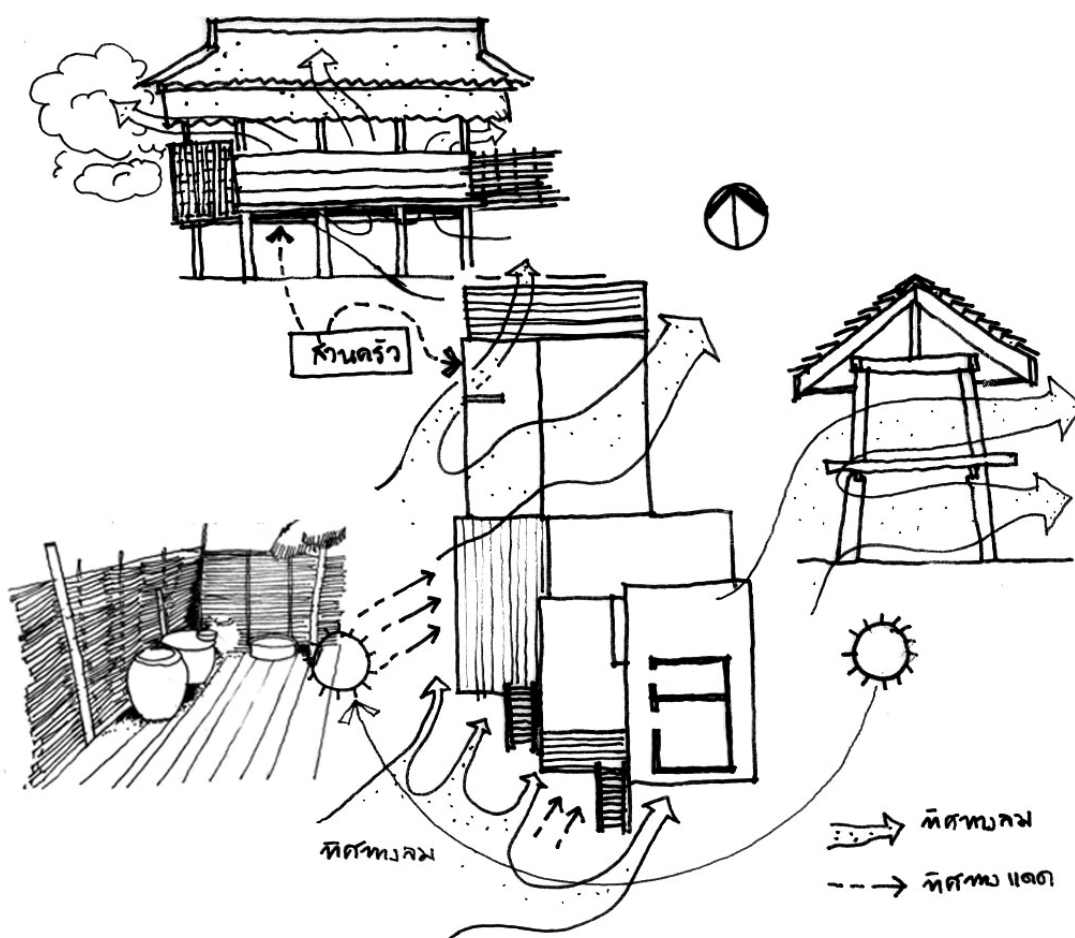
- (1) การขยายเรือนออกด้านข้าง
- (2) การแยกครัวไฟ
- (3) เสาเอก
- (4) ทรงหลังคา
- (5) ผนังไม้กระดาน

การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพที่ได้วิเคราะห์มาแล้วข้างต้น จะพบว่าลักษณะทางกายภาพทั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และที่ยังคงเดิมนั้นล้วนมีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้นซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถสรุปเป็นคุณลักษณะทางสถาปัตยกรรมเรือนพื้นถิ่นไทดำได้ 3 ประการ

1) เป็นเรือนที่มีความกลมกลืนสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

ภาพที่ 6.1

ความสัมพันธ์ทางสภาพแวดล้อมของเรือนพื้นถิ่นไทดำ

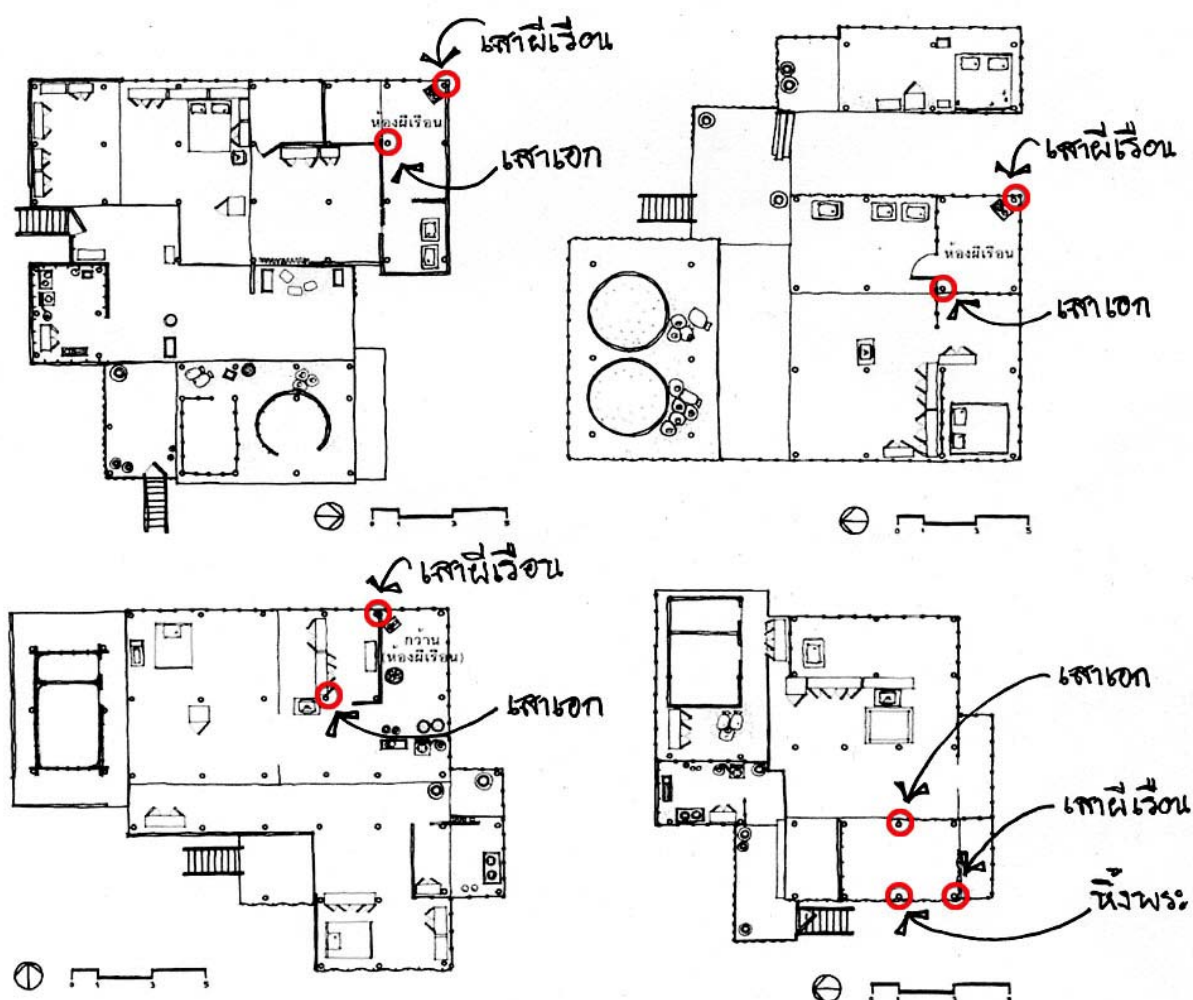
เนื่องจากชาวไทดำอาศัยอยู่ในสังคมเกษตรกรรม ทำให้ชาวไทดำจึงมีความนับถือ และเข้าใจลักษณะธรรมชาติเป็นอย่างดี เรือนจึงมีลักษณะสอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศ และภูมิประเทศ ดังนั้นจะพบว่าลักษณะการวางเรือนของชาวไทดำจะสร้างเรือนโดยวางเรือนขวางตะวัน โดยถือคติที่ว่า “ไม่หันอกไก้ขัดวงตะวัน” ซึ่งนับว่าเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย ทำให้ตัวเรือนได้รับแดดน้อยที่สุด และนำส่วนชานแดดที่ชาวไทดำใช้สำหรับซักล้าง ตากผ้า และอาหารมาไว้ทางทิศใต้ซึ่งได้รับแดดตลอดทั้งวันประกอบกับทิศทางลมที่พัดผ่านมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ และยังอำนวยให้ชานแดดแห้งได้ง่าย และไม่อับชื้น ส่วนยั้งชาวไทดำถือคติที่ว่า “ยั้งข้าวจะต้องอยู่ในทิศที่เงาเรือนไม่ทับยั้งข้าว” ด้วยเหตุที่ว่าพื้นที่ส่วนยั้งข้าวต้องการป้องกันความอับชื้น และต้องการ

การระบายอากาศที่ถ่ายเทสะดวก (วีระ อินพันทั้ง และคณะ, 2548) ฉะนั้นมักจะเห็นยุงช้ำวอยู่ทางด้านทิศตะวันออก หรือทางทิศเหนือของเรือน การวางตัวของครัวที่แยกออกมาจากส่วนพักอาศัย เนื่องจากปัจจุบันสภาพอากาศของไทยไม่เหมาะแก่การมีครัวไว้ภายในเรือนส่วนพักอาศัยอีกต่อไป ฉะนั้นตำแหน่งของครัวไฟต้องอยู่ในทิศที่สามารถระบายอากาศร้อน และควันไฟได้ดี

2) เป็นเรือนที่แฝงไปด้วยความเชื่อที่สะท้อนมายังตัวเรือน

ภาพที่ 6.2

ความสัมพันธ์ทางความเชื่อเรื่องผีกับการวางผังเรือนพื้นถิ่นไทดำ

ความเชื่อเรื่องผีเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับชาวไทดำมานานจนอาจพูดได้ว่าไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษทำให้ชาวไทดำทุกบ้านทุกหลังต้องมีห้องผีเรือน หรือที่เรียกว่า “กะล่อห้อง” เพื่อเป็นที่สิงสถิตของผีเรือน และยังคงมีการทำพิธีปาดตง ทุก ๆ 5 หรือ 10 วัน แล้วแต่

ศักดิ์ของแต่ละครอบครัว และยังคงสืบพิธีเสนเรือนมาจนกระทั่งปัจจุบันเนื่องจากมีความเชื่อว่าการ เช่นไว้ผีเรือนเป็นการแสดงออกถึงความกตัญญูซึ่งจะกระทำทุก 2-3 ปีครั้ง ดังคำกล่าวที่ว่า “สอง ปีนาม สามปีกาย” (ถนอม คงยืมละมัย, 2544) และลักษณะที่สำคัญของเรือนซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนถึง ความเชื่ออันเข้มแข็ง คือ ที่ฝาผนังหรือพื้นเรือนจะมีการเจาะรูเพื่อป้อนข้าว ป้อนน้ำให้ผีเรือนในพิธี เสนซึ่งเป็นสิ่งที่พบได้ในทุก ๆ เรือนใน ต.หนองปรัง และแม้ว่าปัจจุบันส่วนครัวจะถูกแยกออกไป ทำให้ ตำแหน่งของเสาเอกเปลี่ยนไปด้วย แต่ก็มีได้หายไปเพียงแต่นำเสาเอกไปไว้ในห้องเดียวกับเสาผีเรือน คือ ภายใน “กะล่อห้อง” นั้นเอง ซึ่งเหตุที่เสาเอกยังคงอยู่และมีได้เลื่อนหายเป็นเพราะความเชื่อที่ว่า เสาเอกเป็นที่สิงสถิตย์ของผีบรรพบุรุษของฝ่ายหญิงนั่นเอง และถือว่าเสาเอกเป็นเสาหลักของเรือน ซึ่งต้องประกอบพิธีขึ้นเสาเรือนเมื่อเริ่มสร้างเรือนเพื่อความเป็นสิริมงคลและความผาสุกใน ครอบครัว

3) ภูมิปัญญาชาวบ้านอันมีผลต่อการอยู่สบาย

เรือนพื้นดินไทดำใน ต.หนองปรังส่วนใหญ่เป็นเรือน 2 ชั้นยกเสาสูงเนื่องจากมีความ เหมาะสมต่อการระบายอากาศในประเทศไทย และยังคงสอดคล้องกับลักษณะการใช้งานกล่าวคือ ชาวไทดำนิยมใช้ไต้ถุนทำงานในเวลากลางวันเนื่องจากบริเวณไต้ถุนเรือนมีความชื้นจากดินทำให้ อากาศอยู่ในภาวะน่าสบายประกอบกับลมพัดผ่านตลอดเวลา

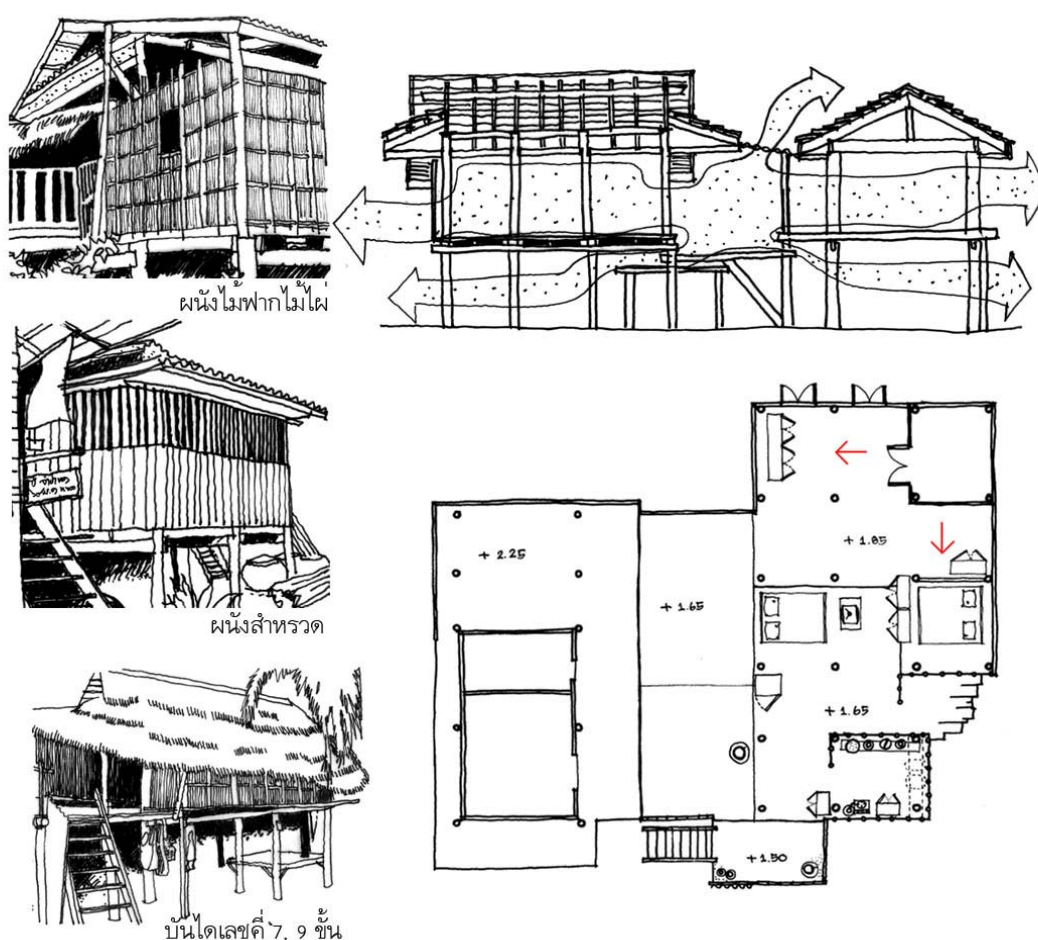
การขยายเรือนที่ปัจจุบันได้ขยายเรือนออกด้านข้างเนื่องจากวัสดุในการก่อสร้างและมุง หลังคาที่สามารถคลุมพื้นที่ได้มากขึ้นแต่ก็มีข้อสังเกตว่าในการต่อเติมขยายเรือนนั้นพื้นเรือนจะมี ระดับที่ต่างกันทั้ง ๆ ที่สามารถทำให้เท่ากันได้ไม่ยากนัก เนื่องมาจากความต้องการในการให้ลมพัด ผ่านมาทางช่องว่างที่เกิดจากความต่างของระดับพื้นเช่นเดียวกับ “ช่องแมวลอด” ในเรือนไทยทำให้ อากาศเย็นด้านไต้ถุนเรือนสามารถพัดผ่านขึ้นมาสู่ตัวเรือนลดอุณหภูมิภายในเรือนลงได้

ผนังที่ใช้ภายในเรือนพื้นดินไทดำจะเป็นฝาโปร่งเป็นส่วนใหญ่ เช่น ผนังไม้แพกไม้ไผ่ ผนังไม้ไผ่สานขัดแตะ ผนังไม้ตีไขว้กัน หรือแม้กระทั่งการนำลักษณะฝาสำหรับหวดของครัวไทยมาใช้ ในส่วนของครัวไฟ อันมีความเหมาะสมต่อการระบายความร้อน และควันไฟที่เกิดจากการประกอบ อาหารเป็นอย่างดี และที่ชาวไทดำยังคงใช้ผนังโปร่งเช่นนี้เนื่องจากเป็นวัสดุที่หาได้ง่าย มีราคาถูก หมดจากภายนอกสามารถพัดผ่านเข้ามาช่วยลดอุณหภูมิภายในเรือน และเนื่องจากชาวไทดำปัจจุบัน นิยมต่อขยายเรือนเพื่อตอบสนองการใช้งานที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ผนังโปร่งซึ่งมีน้ำหนักเบาจึงทำให้ง่าย ต่อการรื้อ และประกอบเป็นฝาเรือนใหม่

เรือนพื้นถิ่นไทดำในต.หนองปรัง จะมีขนาดสัดส่วนของเรือนที่ใกล้เคียงกันอันเป็นผลมาจากความเชื่อในเรื่องเลขมงคลที่ชาวไทดำเชื่อว่าเลขคู่เป็นเลขมงคล และจะนิยมทำบันไดทางขึ้น 7 ชั้น และ 9 ชั้น ซึ่งความเชื่อนี้เองส่งผลต่อสัดส่วนของเรือนของชาวไทดำให้มีขนาดที่ใกล้เคียง และกลมกลืนกันหมดทั้งชุมชน

ภาพที่ 6.3

ความสัมพันธ์ทางความเชื่อกับการขยายเรือนของชาวไทดำ

เรือนพื้นถิ่นไทดำในอดีตย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยต่าง ๆ มีการลองผิดลองถูกจนได้ลักษณะที่เหมาะสม ในขณะที่ปัจจุบันวิถีต่าง ๆ กำลังอยู่ในช่วงกระแสนของการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงของเรือนพื้นถิ่นไทดำที่ควรจะเป็น ควรอยู่บนพื้นฐานของการใช้เทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นจากเทคโนโลยีดั้งเดิม ไม่ซับซ้อนเกิดความสามารถของชาวบ้านจะนำไปประยุกต์ใช้ มีการนำวัสดุท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุดชาวบ้านทั่วไปสามารถซื้อหาได้ง่าย และไม่สร้างผลกระทบต่อ

สภาพแวดล้อม โดยไม่ขัดกับชนบประเพณีท้องถิ่น และวิถีชีวิตของชาวบ้าน แต่ถ้าหากไม่สามารถ
 ด้านกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกได้ ก็ควรที่จะนำเข้ามาปรับ และประยุกต์ใช้อย่างมีสติ
 และปัญญา (กวิน ว่องวิทย์การ และคณะ, 2548)

6.5 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาเพื่อหาคุณลักษณะทางสถาปัตยกรรมเรือนพื้นถิ่น
 ไทดำ เพื่อที่จะนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้การออกแบบเรือนพักอาศัยในท้องถิ่นโดยเฉพาะชาวไทดำ
 ในอนาคตโดยอยู่บนรากฐานความเข้าใจในวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปได้ และในการศึกษาครั้งต่อไป
 น่าจะเป็นการศึกษาถึงการนำคุณลักษณะทางสถาปัตยกรรมเรือนพื้นถิ่นไทดำที่ได้มาออกแบบเพื่อ
 เป็นเรือนต้นแบบ ศึกษาลงลึกในแง่ของความเป็นไปได้ในการก่อสร้าง ตลอดจนงบประมาณที่ใช้ใน
 การก่อสร้าง และการยอมรับจากคนไทดำทั่วไปต่อสถาปัตยกรรมเรือนพื้นถิ่นไทดำที่มีความร่วมสมัย
 อันอยู่บนรากฐานของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นได้อย่างเหมาะสม